

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗҰУ

ТАРИХ ФАКУЛЬТЕТІ

ДҮНИЕ ЖҮЗІ, ТАРИХНАМА ЖӘНЕ ДЕРЕКТАНУ КАФЕДРАСЫ

«102760 ОРТАҒАСЫРЛЫҚ ШЫҒЫС ӨРКЕНИЕТІ »

ПӘНІНІҢ ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

«6B02212 – Тарих және шет тілі» білім беру бағдарламасы

Оқу түрі: көктемгі, семестр, 5 кредит, 2 курс

Алматы, 2024

Пәннің қорытынды емтихан бағдарламасын құрған: дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасының доценті, т.ғ.к. Мухажанова Т.Н.

Бағдарлама оқу жұмыс жоспары және «6B02212 – Тарих және шет тілі» білім беру бағдарламасының пәндер каталогы негізінде әзірленді.

Бағдарлама «Дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану» кафедрасының мәжілісінде бекітілді. Хаттама № __ «__»__ 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі _____ т.ғ.к., профессор Р.С. Мырзабекова

Ғалым хатшы _____ т.ғ.к., доцент Н.А. Тасилова

Кіріспе

Қорытынды бақылау формасы: стандартты жазбаша (оффлайн)

Қорытынды бақылау платформасы: Универ жүйесі

Қорытынды бақылауды өткізу технологиясы:

Бағдарлама «Универ» жүйесіне жүктелді.

I. Қорытынды емтихан бағдарламасын өткізу ережесі:

1. Мемлекеттік емтихан жазбаша түрінде өткізіледі.
2. Емтиханның өтуін қадағалу – бақылау камералар, оқытушылардың кезекшілігі арқылы жүзеге асады.
3. Емтихан сұрақтарының жалпы саны – 10, әр емтихан тапсырушыға универ жүйесіндегі генерациялау негізінде 3 сұрақ беріледі .
4. Ұзақтығы - 2 сағат.
5. Студенттердің жазбаша жұмыстарын Мемлекеттік Емтихан Комиссиясы тексереді.

II. Қорытынды емтихан бағдарламасының регламенті:

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Емтихан тапсыру ережесіне сай, студент емтиханға 30 минут қалғанда аудиторияда болу керек.

III. Емтихан нәтижелері:

1. Мемлекеттік Емтихан Комиссиясы студенттердің жазбаша жұмыстарын тексерген соң, пән оқытушысы баллдарды «Универ» жүйесіне еңгізеді.
2. Оқытушы барлық студенттердің баллдарын мұқият тексеріп, емтихан тізімдемесін «Универ» жүйесінде сақтайды.
3. «Универ» жүйесіндегі қорытынды тізімдемеге студенттердің баллдары 48 сағаттың ішінде қойылады.
4. Емтихан нәтижелері бақылау камералардың нәтижелері негізінде қайта қаралуы мүмкін.
5. Егер студент емтихан тапсыру ережесін бұзса, студенттің емтихан нәтижелері жойылады.

Қорытынды бақылауды бағалау критерийлері: Емтихан қабылдау барысында студенттердің теориялық білімі ғана емес, мәселе бойынша оның анализ жасау, жүйелеу, талдау, бағалау критерийлері бойынша қабілеттері, яғни теориялық білімін практикада пайдалана білу қабілеттері бағаланады. Билеттің 1-ші сұрағы когнитивті қабілеті бойынша құрастырылғандықтан 30 балмен бағаланады, 2-ші сұрағы функционалды қабілетті анықтайтындықтан 30 балмен, ал 3-ші сұрағы жүйелі қабілетті анықтайтындықтан 40 балмен бағаланады, барлығы – 100 балл

ЕМТИХАН ТАПСЫРМАЛАРЫ ҚҰРАСТЫРЫЛАТЫН ТАҚЫРЫПТАР:

МОДУЛЬ 1. ЕРТЕ ОРТА ҒАСЫРЛАР КЕЗЕҢІНДЕГІ ШЫҒЫС ЕЛДЕРІ

КІРІСПЕ

Пәннің мақсаты мен міндеттері. Пәнді оқыту туралы. Ортағасыр кезеңіндегі Шығыс елдері өркениетінің қалыптасуы, жазба деректер, хронистер мен заң жинақтары негізінде.

1. Деректанулық талдау
2. Ортағасырлық Шығыс тарихнамасының зерттелуі мен қалыптасқан теориялық көзқарастар
3. Өркениет терминінің мәні, қалыптасуы, зерттелуі

Халықтардың Ұлы Қоныс аудару дәуірі маңызы мен ықпалы

1. Ғұн империясының қалыптасуы мен дамуы (Шығыс деректері негізінде)
2. Шығыс және Батыс Ғұн мемлекеттері
3. Әлем тарихында Ғұн державасының рөлі мен ықпалы
4. Аттиланың автопортретін құру және деректер негізінде талдау
5. Жужан державасының қалыптасуы, Қытай елін көшпелілердің басып алуы.
6. Жужан, Ұйғыр, хазар, бұлғар, печенегтер мен мадиярлар (мажар)
7. қағанаттарының қалыптасуы мен дамуы
8. Ғұн және авар мәдениетіндегі ықпалдастық

МОДУЛЬ 2. ДАМЫҒАН ОРТА ҒАСЫРЛАР

1. Ортағасырлардағы Қытай өркениетінің даму кезеңдері мен ерекшелігі
2. Сун мен Таннан Юань әулетіне дейінгі Қытай өркениеті
3. Қытай мәдениеті: жазу, дін мәселесі, өнер, құрылыстар, білім саласы, философияның дамуы...

Ортағасырлық Иран өркениеті

1. Орта Азия аймағында ортағасыр кезеңінде өмір сүрген мемлекеттердің дамуы
2. Иран тарихы мен мәдениеті

Византия мәдениеті мен өркениетінің шарықтауы

1. Византия мәдениетінің дамуы
 2. Византияның архитектуралық кешендерінің ерекшеліктері
 3. Ортағасырлық Византияның күнделікті өмірі
 4. Білім мен ғылымның дамуы
 5. Бейнелеу өнерінің даму стилі
 6. Қолөнер саласы және мәдени ықпалдастық.
1. Никей, Трапезунд империяларының және Эпир патшалығының, әлеуметтік - экономикалық және саяси құрылысы
 2. XII ғғ. Византияның әлеуметтік жағдайы

Араб өркениетінің қалыптасуы мен дамуы жаугершілігі, халифаттардың қалыптасуы

1. Араб мемлекетінен мұсылмандық империяға дейін: құрылымы мен мемлекеттік басқару жүйесінің ерекшеліктері
2. Крест жорықтары және салдары

Ортағасырлардағы Индия өркениеті

1. Делий сұлтандығы кезеңіндегі Индияның әлеуметтік тұрмысы мен сыртқы саясаты
2. Үнді өркениетінің дамуы мен құндылықтары
3. Оғыз тайпалық бірлестігінің қалыптасуы мен мәдениеті жазба деректер негізінде сараптау

МОДУЛЬ 3 КЕЙІНГІ ОРТА ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ШЫҒЫС

Түрік өркениеті; қалыптасуы мен шарықтауы, қағанаттары және оның мұрагерлері

1. Түрік өркениетінің дамуы ұрпақтар сабақтастығы, құндылықтары
2. VI - XII ғғ. Мәмлүк мемлекеті және Мысыр елі
3. Қыпшақ тайпалық бірлестігі «Дешті Қыпшақ» атауының тарихи мәні; мәдениеті мен өркениеті

4. Моңғол империясы қалыптасуы, ұлыстары және мұрагерлері
5. Шыңғыс хан және оның империясы
6. Әмір Темір Империясының құрылуы және мәдениеті

Ортағасырлардағы Корей, Жапон, Тибет және Оңтүстік Шығыс Азия елдерінің дамуы

1. Ортағасырлар дәуіріндегі Корей мәдениеті
2. Ортағасырлардағы Жапония
3. XI-XII ғғ., XIII-XV ғғ. Жапония Сегунаттар тарихы

Кейінгі ортағасыр кезеңінде Кіші Азия өркениетін дамытушы мелекеттер: Селжук және Осман Түрік мемлекеттерінің қалыптасуы мен дамуы

- 1 Осман империясының мәдениетінің қалыптасуы мен дамуы
- 2 Византия өркениетінің құлауы жаңа мәдени ошақтың қалыптасуы

Ұсынылатын әдебиеттер:

Негізгі:

- Всемирная история.** Т. 2. Средневековые цивилизации Запада и Востока. Тв. ред. П. Ю. Уваров. Ин-т всеобщ. истории РАН. - М.: Наука, 2012. - 927 с.
- Всеобщая история.** Т.2. Восток и Запад в средние века. М., 2021
- Изн Моррис.** Сравнительная история цивилизаций. М., 2021
- Мырзабекова Р.С., Жұмағұлов Қ.Т.** Орта ғасырлар тарихының терминдері. Алматы, «Қазақ университеті» 2016
- Жұмағұлов Қ.Т., Мырзабекова Р.С.** Орта ғасырлар тарихы. Алматы, «Қазақ университеті» 2014

Қосымша:

1. Анго М. Классическая Индия. / Пер. с франц. М., 2007.
2. Жұмағұлов К.Т., Мырзабекова Р.С., Беделова Г.С. Хрестоматия по истории средних веков. Алматы, «Қазақ университеті» 2016
- Мырзабекова Р.С.** Әлем өркениеттерінің тарихы. Алматы, «Қазақ университеті» 2017
- Интернет ресурс: <https://www.youtube.com/watch?v=Ukfps-UWkYI>
6. Берве Х. Тираны Греции. - Ростов - на - Дону, 1997.
7. Бонгард-Левин Е.С., Ильин Г.Ф. Индия в древности. - М., 1985.
8. Бузескул В.П. История афинской демократии. СПб., 2003.
9. Гарни О.Р. Хетты. Разрушители Вавилона. М., 2009
10. Қартабаева Е.Т. Шығыс елдерінің ежелгі және орта ғасырлар тарихы. – Алматы, 2015.

Интернет-ресурстар:

- Ежелгі дүние тарихының барлық бөлімдері - <http://annals.xlegio.ru/>
- ММУ тарих факультетінің сайтындағы ежелгі дүние тарихы бойынша тарихи деректер - <http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/index.html>
- Ежелгі Рим тарихы - <http://ancientrome.ru/site/index.htm>
- Санкт-Петербург мемлекеттік университеті антикатану орталығы - <http://www.centant.pu.ru/>
- РФА египеттану зерттеулер орталығы - <http://www.cesras.ru/>

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: *Ежелгі дүние тарихы*. Форма: жазбаша (оффлайн). Платформа: Univer АЖ

	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90-100 % (27-30 балл)	70-89 % (21-26 балл)	50-69% (15-20 балл)	25-49% (8-14 балл)	0-24% (0-7 балл)
1-ші сұрақ Пәннің теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну 30 балл	«Өте жақсы» барлық бағасы үш сұрақтың толық ашылуын, әр тұжырым мен қорытындының егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған, аудиториялық сабақтарда өткен тақырыптардың мысалдарымен көрсетілген жауап үшін қойылады.	«Жақсы» бағасы барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелерді толық қамтылмаған, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдері көрсетілген жауап үшін қойылады, материалды жеткізудің қисыны мен дәйектілігінде кемшіліктің жіберілуі мүмкін. Жауапта кейбір стилистикалық қателіктер жіберілуі, терминдер дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» бағасы билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ережелерді үстіртін дәлелдейді, мәлімдеп жазу барысында материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген конспектілерінің мысалдары негізінде сипаттамайды.	Қойылған сұрақтарды дұрыс аша алмағанда, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасалған жағдайда.	Пән бойынша негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу, сұрақта көрсетілген фактілер мен оқиғаларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізудің ережелерін бұзу.

2-ші сұрақ Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану 30 балл	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа дәлелді беру, практикалық мәселелерін шешу; толық, жауап пәннің	Оқу тапсырмасын ішінара орындау пәннің практикалық міндеттерін толық шешпеу, қойылған сұраққа толық емес, бірақ дәлелді жауап беру; пән бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыздау пайдалану;	Материалды үзік-үзік жеткізіледі, қисын мен дәйектілік бұзылады, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, пәннің теориялық білімі үстірт, біржақты қолданылады.	Тапсырманы шешуде ұтымсыз әдістің қолданылуы немесе жеткілікті ойластырылмаған жауаптың берілуі; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер жіберу.	Тапсырманы шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізудің ережелерін бұзу.
3-ші сұрақ Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық, дәлелді жауап беру, пәннің	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кіші-гірім	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес	Нақты фактілерді, ақпараттарды және олардың сипаттамасын білмеу және	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары

тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі 40 балл	практикалық мәселелерін шешу; сұрақ тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық, дәлелді жауап беру, пәннің практикалық мәселелерін шешу; қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми тілдің нормаларын сақтау, дегенмен тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі.	қателіктерге жол беріледі, тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді. Өз ойларын, идеяларын, пайымдауларын мазмұндап, оларды нақты негіздей алмауы да ескеріледі.	және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	көрсетпеген. Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу ережелерін бұзу.
---	---	---	---	---	---